

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/320/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

104/2019. (IV. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos 2018. szeptember 11-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2019. április 4-én Fraterné Dr. Ferenczy Nóra előadó testületi tag távollétében, írásbeli előterjesztése nyomán – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2018. szeptember 8-án történt rendőri intézkedés (előállítás), azt követő büntetőeljárás és a rendőri intézkedés részrehajló jellege miatt 2018. szeptember 11-én, elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amit 2018. szeptember 20. napján, postai úton megerősített és kiegészített.

I.

1) a) A panaszbeadvány és annak kiegészítése igen szűkszavúan fogalmaz, ami alapján az alábbi tényállás állapítható meg. 2018. szeptember 8-án négy biztonsági őr megtámadta a panaszost, akik közül kettő 5-10 percig a földre szorította, és bántalmazta „agyba-főbe, gumibottal és

rúgásokkal”. Elveszítette az eszméletét, később ő értesítette a rendőrséget. A kikerkező járőrök segítették őt be a szolgálati gépkocsiba.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Kerületi Rendőrkapitányságon nyolc órán keresztül tartották fogva. A biztonsági őröket nem zárták el, és ellenük nem indult büntetőeljárás, csak a panaszos ellen, garázdaság miatt.

Az őt ért bántalmazás miatt a panaszos azóta is nehezen tud járni. Az őt a rendőrség épületében megvizsgáló orvos ennek ellenére mindössze zúzódást állapított meg nála, illetve látva a panaszos vérző arcát, azt mondta, hogy „kutya baja”.

b) A panaszos sérelmezi a rendőrök mellett a biztonsági őrök magatartását és az orvos tevékenységét is.

2) A panaszos továbbította a Testület részére a gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvet, illetve a rendőri intézkedés napján kiállított járóbeteg vizsgálati lapot. A dokumentumok tartalmát – mivel azokat a rendőrség azonos tartalommal továbbította – a Testület az Állásfoglalás II. részénél ismerteti.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi iratok szerint a panaszossal szemben 2018. szeptember 8-án a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság *Alosztály állományába tartozó két r. őrmester (A.D; Sz.I.Z.) intézkedett.

2) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság r. alezredes vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

a) A panaszossal szembeni rendőri intézkedés előzménye a BRFK Tevékenység-irányítási Központtól (a továbbiakban: TIK) kapott küldés, valamint az annak során elhangzott információk voltak, ami szerint egy részeg férfi randalírozik, fenyegetőzik a Sz. terület előtt, a tiltás ellenére be akar menni a területre.

b) A panaszossal szembeni rendőri intézkedés célja a bűncselekményt elkövető személy elfogása és előállítása volt.

A helyszínen az intézkedő rendőrök a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatásokat fogantatosítottak. A panaszos igazoltatását alátámasztotta a küldés során elhangzott információ, valamint a helyszínen tapasztalt állapota: a szolgálati gépkocsit meglátva elindult felé, miközben a földre esett. A panaszos ruházatának átvizsgálása az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján, az azt követő elfogása és előállítása a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra pedig az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján történt meg. Az intézkedést a helyszínen meghallgatott személyek

elmondása, valamint az elmondásokat alátámasztó, helyszínen tapasztalt nyomok (szétdobált szemét, borosüveg) alapozták meg.

c) Az előállítás időtartama 7 óra 31 perc volt, 0 óra 59 perctől 8 óra 30 percig tartott. A járőrök 0 óra 59 perckor érkeztek a helyszínre, ekkor kezdték meg az intézkedést. A helyszíni cselekmények elvégzését követően a panaszost 1 óra 14 perckor beszállították a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol ekkor még az előállító helyiségben nem helyezték el, mert (annak ellenére, hogy azt a panaszos nem akarta) a látható sérülése, valamint az általa elmondott bántalmazás miatt, megvizsgálása érdekében a mentőszolgálatot értesítették. A mentőszolgálat 1 óra 33 perckor érkezett a rendőrség épületébe, ahonnan – az elsődleges vizsgálatokat követően – rendőri kísérettel a városi kórház Traumatológiai Szakambulanciájára (a továbbiakban: kórház) szállították. Innen a részletes kivizsgálást követően, 2 óra 53 perckor szállították vissza a panaszost a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol 3 óra 30 perckor befogadták az előállító helyiségbe. Az előállító helyiségben történő elhelyezését a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 31. §-ának (2) bekezdése indokolta.

Mivel a befogadás során úgy nyilatkozott, hogy az 5 órát meghaladó fogvatartását követően kéri a részére biztosítandó élelmet, 5 óra 59 perckor átadtak neki egy 400 grammos konzervet és 1 szelet kenyeret. 8 óra 30 perckor szabadították a panaszost, azt követően a nyilvántartásba vétele és a gyanúsított kihallgatása történt meg.

„Az időben korábban történő eljárási cselekményeket a panaszos állapota, illetve magatartása nem tette lehetővé. Az intézkedés és az előállító helyiségben történő fogvatartás során is szemmel láthatóan bódult állapotban volt, kiabált, dühöngött szidalmazta a rendőröket.”

A panaszos az előállítás időtartama alatt az egészségügyi állapota miatt nem panaszkodott, az arcán, valamint a mindkét térdén és könyökén horzsolásos sérülés volt.

d) A tájékoztatás szerint a helyszínen az ott jelen lévő négy fővel szemben rendőri intézkedésre okot adó körülmény nem merült fel, így velük szemben csak igazoltatást foganatosítottak, valamint a történetekkel kapcsolatban meghallgatták őket.

e) A panaszossal szemben garázdaság miatt indult büntetőeljárásban a villamos remízben dolgozó vagyonőrt (*L.S-t*) még a panaszolt rendőri intézkedés napján tanúként hallgatták ki. Későbbiekben tanúként hallgatták ki a panaszossal szembeni rendőri intézkedést megalapozó cselekménynél jelen lévő szerelőt (*L.Zs.*), vasúti járműszerelőt (*M.J.*) és kocsibeszedőt (*V.L.*).

A panaszos a gyanúsított kihallgatása során vallomást nem tett, csupán a gyanúsítás ellen élt panasszal, illetve kérte az eljárás lefolytatást az őt elmondása szerint bántalmazó személyekkel szemben. A két büntetőeljárást egyesítették.

f) A rendőrök panaszossal szembeni fellépése inkább segítőkész volt, normális hangnemben. A földre esését követően onnan felsegítették és a további elesését elkerülendő leültették, a történetekről elkülönítve hallgatták meg. Testi kényszerítő vagy kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, állapotára való tekintettel támogatták, a szolgálati gépkocsiba besegítették.

A panaszos magatartása együttműködő volt ugyan, de többször is trágárul nyilvánult meg mind a rendőrök, mind pedig a remíz dolgozóinak irányába. Mozgása koordinálatlan volt, feltehetően

bódult állapota miatt tántorgott, nehezen tartotta meg az egyensúlyát. Támogatni kellett, illetve elesését megelőzendő leültetni.

g) A r. alezredes szerint a rendőrök intézkedése maximálisan megfelelt az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése szerinti elfogulatlan intézkedés követelményének. Mindent elkövettek annak érdekében, hogy tárgyilagosan, objektív adatok alapján ítéljék meg a szituációt. Ennek során csupán olyan adatokat tudtak megállapítani, ami a panaszossal szembeni állításokat támasztotta alá, míg az általa elmondottak valóságára nem utalt semmi.

Az intézkedés helyszínén szétszórt szemét, az ott talált üveg, a panaszoson talált sérülések jellege, az orvosi vizsgálat eredménye, illetve a tanúsított magatartás és észlelt pszichés-, mentális- és erősen bódult állapot külön-külön és összességében is ellene szóltak.

3) Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság * Alosztályának két járőre 2018. szeptember 7-én 20 órától szeptember 8-án 8 óráig gépkocsizó járőrszolgálatot látott el a Rendőrkapitányság illetékességi területén, a TIK alárendeltségében.

Szolgálatuk teljesítése során, 0 óra 55 perckor a Központ utasította őket, hogy jelenjenek meg a B-út ... szám alatt található villamos garázstelepnél, mivel ott egy férfi őrjöng, fenyegeti a biztonsági őroket, és be akar menni a telepre.

A helyszínre 0 óra 59 perckor érkeztek meg, ahol egy feltehetően ittas férfira (a panaszosra) lettek figyelmesek, aki a kerítés lábazon ül. Amint meglátta a szolgálati gépkocsit, felállt, majd el akart indulni annak irányába, azonban a földre esett. A rendőrök a panaszost felsegítették, de nagyon bizonytalanul állt, ezért – a testi épsége érdekében – a földre ültették. Erősen alkoholszagú volt, és a rendőrök kérdésére elmondta, hogy fél liter bort fogyasztott a megelőző órákban. Személyazonosságának hitelt érdemlő igazolására szólították fel a panaszost a rendőrök, aki többszöri felszólításra átadta a személyazonosító igazolványát.

A rendőrök felvették a kapcsolatot a telep bejáratánál álló négy férfivel, akik a telepen láttak el szolgálatot az este folyamán. A vagyonőr elmondta, hogy 0 óra 50 perc körül a panaszos a telep nyitott kapuján be akart menni, és azt mondta, hogy a pályaudvarra akar utazni busszal. A tanú közölte vele, hogy onnan nem indul sem busz, sem villamos, illetve a telep területére nem léphet be más célból sem. A panaszos ezután agresszívvé vált, hangosan kiabálni kezdett illetve fenyegetőzni, azonban hogy pontosan mit akart, elmondani nem tudta. A helyszínen található, 22-es jelzésű BKK autóbusz mindkét megállójában lévő kukából kiszedte a szemetet, majd azokkal, illetve kövekkel elkezdte dobálni az arra közlekedő gépjárműveket. A panaszos kiszedett az egyik kukából egy borosüveget is, majd ismét be akart menni a telepre. Amikor ismét nem engedték be, az üveget a feje magasságába emelte, majd azt oda-vissza mozgatni kezdte, fenyegetően lépett fel. Ezt követően értesítették a rendőrséget. A panaszos ezt követően az üveget a bejárat melletti betonelemre rakta, majd néhány méterrel odébb sétált, és az egyik kerítés lábátára ült. A panaszos mozgása koordinálatlan volt, többször a földre, illetve a kerítéseknek esett.

A fenti eseményeknek szemtanúja volt a másik három dolgozó is, akik az első tanúval egybehangzóan nyilatkoztak.

Ezt követően ruházat- és csomagátvizsgálatot hajtottak végre a panaszossal szemben, annak során jogsértésből származó tárgy, anyag nem került elő.

A rendőrök nyilatkoztatták a panaszost, aki elmondta, hogy haza akart menni busszal, ezért akart bemenni a telepre. Amikor be akart menni, váratlanul összeverték a biztonsági őrök gumibottal, alig tudott tőlük elmenekülni. Azt hogy ő fenyegetőzött volna, illetve, hogy dobálta volna a közlekedő gépjárműveket, tagadta. Az intézkedés során többször trágár szavakat kiabált.

A panaszos arcának jobb oldalán, a szeme mellett és alatt, vertikális irányú horzsolás látszódott. Kérdésre elmondta, hogy gumibottal odaütöttek neki a biztonsági őrök. Megmutatta azt is, hogy a két térdén, valamint a két könyökén hámsérülések vannak.

A telep személyzetét nyilatkoztatták a rendőrök, akik elmondták, hogy nem bántalmazták a panaszost, sérülései akkor keletkeztek, amikor a földre, illetve a kerítésnek esett. Gumibot, illetve más, ütésre alkalmas tárgy egyik személynél sem volt és a panaszos sérülésein látszott, hogy nem tompa tárgyval történő ütés során keletkeztek.

A helyszínen olyan gépkocsivezető, akinek a gépkocsiját a panaszos megdobta, nem volt feltalálható. A rendőrök a helyszínt, illetve annak környékét szemrevételezték. Annak során látható volt a betonelemen elhelyezett borosüveg, illetve a kukából kiszedett, szétdobált szemét. A helyszínről fényképfelvételeket készítettek, azokat a jelentés mellé csatolták.

A rendőrök a panaszossal közölték, hogy magatartásával bűncselekményt követett el, ezért elfogják és előállítják a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra, amit megértett és tudomásul vett.

A történetet jelentették a Központ irányába, és azon keresztül mentőt kértek a Rendőrkapitányságra, a panaszos ellátása céljából. 1 óra 14 perckor beszállították a panaszost a Rendőrkapitányságra megtörtént, ahol egy r. törzsőrmester részére, panasz nélkül és az említett sérülésekkel átadták. 1 óra 20 perckor egy r. törzsőrmester megjelent a helyszínen, ahol kamerakutatást hajtott végre. Annak a kocsibeszedő elmondta neki, hogy kamerarendszer működik. A kamerafelvételek azonnali megtekintésére nem volt lehetőség, mivel az arra felhatalmazott személyzet nem dolgozott a telepen abban az időben. A férfi azt is elmondta, hogy a kamerafelvételek kimentéséről a telepvezető fog gondoskodni.

A készenléti csoportvezetővel történt egyeztetés után a bejelentőt (a szerelőt) a r. törzsőrmester beszállította a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra 1 óra 50 perckor, tanúkihallgatás céljából.

1 óra 33 perckor megérkezett a Rendőrkapitányságra az Országos Mentőszolgálat munkatársa és megkezdték a panaszos vizsgálatát. Azt követően az orvos közölte, hogy a panaszost a kórház traumatológiai osztályára szállítják további vizsgálatok elvégzése céljából. A panaszos kísérését az intézkedő egyik r. őrmester és a r. törzsőrmester végezte. A traumatológiai osztályon megvizsgálta az orvos a panaszost, aki könnyű sérüléseket szenvedett. 2 óra 53 perckor visszaszállították a panaszost a Rendőrkapitányságra, és a r. törzsőrmester az előállító helyiségben elhelyezte.

Az intézkedés alá vont személyeket a rendőrök a körözési rendszerben ellenőrizték, abban nem szerepeltek.

A jelentés szerint 2018. szeptember 8-án 0 óra 59 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint átvizsgálták, a 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján (szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követően) elfogták és előállították. A panaszossal szemben az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót nem adták ki, mert a közlés szóban történt meg, az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés, a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018 (VI.8.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdése valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 3. §-ának (1) bekezdése alapján a személyi szabadságában korlátozott személlyel 2018. szeptember 8-án 0 óra 59 perckor megtörtént.

Az elfogás oka 2018. szeptember 8-án 8 óra 30 perckor megszűnt, akkor a panaszost szabadon bocsátották. A rendőrök a panaszos ellen az általa elkövetett cselekmény miatt büntető feljelentést tettek.

A rendőrök a jelentéshez 5 db fényképfelvételt is csatoltak, azonban azok minősége folytán a Testület azokat nem tudta értékelni.

3) Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, a személy átvizsgálása és elfogása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

4) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely a Testület elérhetőségét és a panasz benyújtásának határidejére vonatkozó tájékoztatást nem tartalmazza – a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogatosítottak. Kezdetre 2018. szeptember 8. 0 óra 59 perc, vége 8 óra 50 perc. A panaszosnak az előállítás időtartama alatt sérülése, panasza nem keletkezett. Az igazolást a panaszos aláírta.

5) A „Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról” elnevezésű dokumentum szerint a panaszossal szembeni rendőri intézkedés kezdete 2018. szeptember 8. 0 óra 59 perc, a rendőrségi objektumba érkezésének időpontja 1 óra 33 perc, az előállító helyiségben történő elhelyezésének időpontja 3 óra 30 perc. A panaszos az öt órát meghaladó előállítása esetére élelmezést kért.

A ruházat-átvizsgálás megtörtént, sérülésre / egészségügyi panaszra a panaszos hivatkozott („arcán jobb oldalt 2 hámsérülés”). Az orvosi ellátást igényel, gyógyszert kell szednie rovatok nincsenek kitöltve. Látható sérülése van („arcán jobb oldalt 2 hámsérülés”), rendőri bántalmazást nem panaszolt. Ittas, bódult, nem önvészélyes, nem agresszív. A végleges elbocsátás időpontja 8 óra 30 perc, oka: az előállítási idő letelte.

6) A „Nyilatkozat a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról” megnevezésű nyomtatvány szerint az előállítás időpontja 2018. szeptember 8. 0 óra 59 perc, A panaszos az 5 órát meghaladó fogvatartása esetére élelmezést kért, amiről 3 óra 30 perckor nyilatkozott. 5 óra 59 perckor a panaszos átvett egy 400 grammos konzervet és egy szelet kenyeret. A panaszos a nyilatkozatokat aláírta.

7) A „Nyilatkozat a fogvatartott személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentum szerint – amit a panaszos aláírt – a panaszos az előállító helyiségben történő elhelyezésekor magyar nyelven szóban és írásban kapott tájékoztatókból megismerte jogait és kötelezettségeit, azok gyakorlásának módját, illetve

jogorvoslati lehetőségeit. A tájékoztatót átvette. Kijelentette, hogy dohányzik. Hozzá tartozó / egyéb személy kiértesítését nem kérte. A dokumentum dátuma 2018. szeptember 8. 3 óra 30 perc.

8) A panaszos, illetve a rendőrség is továbbította a Testület részére a panaszos orvosi vizsgálatáról készült dokumentumot. A járóbeteg vizsgálati lap tanúsága szerint az panasz (előzmény): az Országos Mentőszolgálat szállítja a Kerületi Rendőrkapitányságról. Elmondása szerint aznap biztonsági őrök bántalmazták.

Státusz: koponya alakilag ép, természetes nyílásai szabadok. Vér-liquorcsgorgás nem észlelhető. Mellkas, medence összenyomásra nem érzékeny, stabil. Háti gerinc ütögetésre kissé érzékeny. Mindkét térdét fájlalja, térd mozgásai teljesek. Mindkét oldali alsó végtagot panaszmentesen terheli. Lehelete alkoholszagú. A sérült végtagon keringési, beidegzési zavar nincs. Diagnózis: az arc zúzódása. Az orvos pihenést, kíméletet, fájdalmas területek száraz jégelését javasolta.

Az orvosi ellátás időpontja 2018. szeptember 8. 2 óra 3 perc.

9) A rendőrség továbbította a Testületnek a panaszossal szemben indult büntetőeljárás iratait.

a) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Hivatala 2018. szeptember 8-án nyomozást rendelt el a panaszossal szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségének megalapozott gyanúja miatt.

b) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság * r. főtörzsrőrmesterének napi jelentése az alábbiakat tartalmazza.

A panaszos megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy 2018. szeptember 8. napján 1 óra körüli időben B. település B. út ... szám alatt található villamos remíz előtti területen, az úttesten közlekedő gépjárműveket szeméttel, illetve egyéb tárgyakkal dobálta. Ezen cselekmény elkövetése után szóváltásba keveredett a villamos végállomás biztonsági őrével, mivel több alkalommal is megkísérelt jogtalanul bejutni a villamos végállomás területére. A biztonsági őr az üzemi területről kitéssékelte, melynek hatására a panaszos a végállomás mellett található kukából elővett egy pálinkás üveget, amivel elkezdte fenyegetni a biztonsági ört, közben hangosan kiabált, és szitkozódott felé. A biztonsági őrben a cselekmény megrázkózt, félelmet, illetve riadalmat keltett.

A nyomozati cselekmények (tanúkihallgatások, gyanúsított kihallgatása) alapján a panaszos a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható (aki egyébként büntetett előéletű).

c) A panaszolt rendőri intézkedés napján tanúként hallgatta ki a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság * r. főtörzsrőrmestere a villamos végállomáson szolgálatot teljesítő vagyonőrt. A kihallgatása 2018. szeptember 8-án 2 óra 10 perctől 2 óra 28 percig tartott.

A tanú úgy nyilatkozott, hogy aznap 1 óra körül arra lettek figyelmesek, amikor villamos megállt a kapuban, hogy annak hátsó ajtajánál egy férfi (a panaszos) ül az egyik ülésen, és a villamos így ment a remízbe. Megkérték, hogy szálljon le, mert a villamos garázsba vonul. A panaszos azt kérdezte, hogy hol a pályaudvar, mert oda akar menni. Megmutatták neki a belváros felé az útírányt, először ellenkezett, de aztán rábeszéltek, hogy ne menjen be a remízbe, hanem menjen a

buszok irányába. A panaszos az úttesten cikk-cakkban, a járművek között elindult a buszmegálló irányába, közben a kezébe akadt szeméttel, és egyéb tárgyakkal dobálta az arra elhaladó teherautókat és személyautókat. Egy darabig a megállóban várta a buszt, majd megunta a várakozást és visszament a remíz területére, ahonnan a dolgozók 3-4 alkalommal kiküldték. A panaszos mindig agresszív volt velük, fenyegetőzött és szitkozódott. Az utolsó alkalommal, miután kiküldték, a vagyonőr körbement a remízen és amint visszaért, látta, hogy a panaszos ismételten bejött, és 20-30 méterre már bent volt a telephelyen és a műhelyek felé ment. A tanú megpróbálta rábeszélni, hogy hagyja el a remízt, amire nem volt hajlandó, a panaszos még a kezét is rá emelte, közben pedig folyamatosan fenyegetőzött. A tanú a karjánál fogva megpróbálta a helyes irányba terelni, eközben a panaszos – aki erősen ittas állapotban volt – elesett. Próbálta őt felállítani, és a kijárat felé irányítani. A panaszos szitkozódott, hogy a tanú bántja őt. Ezzel összefüggésben a tanú úgy nyilatkozott, hogy teljesen abszurd, ő nem bántotta, a panaszos egy fejjel magasabb is nála. Kijutottak a külterületre, ahol a vagyonőr a panaszost ismételten távozásra szólította fel, de ő a sorompón kívül már nem intézkedhet, oda nem ment ki. A panaszos a közelben lévő kukákat kinyitotta, az egyikből elővett egy nagy pálinkás üveget és azzal jött vissza. A panaszos az üveggel csak fenyegetőzött, de a tanú ekkor hívta a rendőrséget, mert félt, hogy azt ténylegesen használni is fogja. A panaszos az üveggel hadonászott, és fenyegetőzött a területen kívül. A dolgozók a remíz a területén voltak, így testi kapcsolatba nem kerültek. Később a panaszos letette az üveget, de továbbra is ordibált és fenyegetőzött, de már nem ment be. A panaszos cselekedete a tanúban és az autókban is megbotrányozást és riadalmat keltett. A vagyonőrnek sérülése nem keletkezett, dulakodás közöttük nem történt.

d) A panaszost 2018. szeptember 8-án 9 óra 1 perctől 9 óra 13 percig gyanúsítottként hallgatta ki a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság * r. főtörzsőrmester nyomozója. A panaszos a törvényi figyelmeztetéseket követően a panaszos úgy nyilatkozott, hogy a gyanúsítást megértette, az ellen panasszal élt, de vallomást nem kívánt tenni. Úgy nyilatkozott viszont, hogy könnyű testi sértés miatt magánindítvánnyal él a négy „biztonsági őr” ellen, akik őt bántalmazták.

A panaszos gyanúsított felelősségre vonása ellen bejelentett panaszát a Budapesti Kerületi Ügyészség elutasította.

e) A panaszos 2018. szeptember 12-én feljelentést tett négy ismeretlen személy ellen. Feljelentése szerint a kérdéses napon, amikor várta a villamost, egy öregember odament hozzá és azt mondta neki, hogy „menjen a ge...be”, mert itt nincs villamos. A panaszos megijedte és elment, aztán visszament a helyszínre, mert azt gondolta, hogy van utolsó villamos. Látta, hogy négy ember megy felé, az egyik kezében gumibotot. Elkezdett futni, kb. 15 méterre jutott, amikor utolérték és a három fiatal elkapta, hogy ne tudjon elfutni, majd a buszmegállótól az úttest közepére vonszolták, ahol az autók mennek. Úgy fogták ketten, hogy lehasaljon, míg a harmadik fiatal rugdosta a bordáját és a fejét. Az öregnek ekkor már egy gumibot volt a kezében, és szólt a fiatalnak, hogy hagyja abba, mert majd ő kezelésbe veszi a panaszost a gumibotot. Az öreg minden egyes csontját módszeresen ütögette a gumibotot, és azt mondta, hogy direkt nem okoz csonttörést neki, de egy hónapig fájni fog. Ezután megérkeztek a járőrök a helyszínre, és bevitték a rendőrségre. Nyilatkozata szerint fél pohár sört fogyasztott, jókedvű volt, nem ittas. Az arcúzódás mellett, a sok ütés miatt, nehezen tud járni.

f) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság * r. hadnagyának (aki a panaszos feljelentését felvette) jelentése azt tartalmazza, hogy a panaszos a kihallgatása során végig összefüggéstelenül, sokszor érthetetlen módon kommunikált. A nyomozó hatóság részéről számára feltett kérdésekre érdemi, kézzelfogható válaszokat nem tudott adni, beszéde nehézkes, viselkedése zavart volt. Az általa előadott történeti tényállás zavaros, összefüggéstelen volt, tőle az elkövetésre és az elkövetőkre

vonatkozó – a nyomozás szempontjából – releváns adatot, tényt, körülményt megtudni nem lehetett. Kérdésre a panaszos feljelentő elmondta, hogy rendszeresen szed antidepresszánsokat, ami a rendőr szerint magyarázatot adhat a dezorientált viselkedésére. A hozzá intézett kérdések ellenére sem volt képes érthető, logikus, a kauzalitás alapelveinek megfelelő történeti tényállást előadni. A feljelentési jegyzőkönyv felvétele során egy r. főörzsőrmester is jelen volt, aki ezeket szintén megerősíti.

g) A nyomozó hatóság továbbította a panaszos elfogását foganatosító egyik r. őrmester későbbi tanúkenti kihallgatásáról szóló jegyzőkönyv az Állásfoglalás II. rész 2)-9) f) pontjaiban ismertetett dokumentumokban foglaltakhoz képest az alábbi többlet adatok tartalmazza.

A rendőrök helyszínre érkezésekor a panaszos a kerítés lábazon ül, láthatóan ittas állapotban, a biztonsági őrök a kocsiszín kapujában álltak. A r. őrmester emlékei szerint akkor 4 alkalmazott volt a BVK részéről a kocsiszínen, akik kint várták őket, később ezeket a személyeket a rendőr igazoltatta. A panaszos a szolgálati gépkocsi láttán elindult annak irányába, azonban a földre esett, ekkor fejét nem ütötte meg, csak lábai összecuklottak és elesett. Felsegítette a r. őrmester, de nagyon bizonytalanul állt, ezért a további sérülések elkerülése végett a földre ültetette. A panaszos végig kiabált és agresszíven viselkedett, ami alatt azt értette a rendőr, hogy felfokozott állapotban volt és trágár szavakat mondott nekik is: „csináljatok valamit, ba...átok meg, mert megverték a biztonsági őrök”. Az igazoltatás csak többszöri felszólításra történt meg. Miután átadta okmányát, a r. őrmester a biztonsági őröket hallgattam meg a bántalmazásról, a panaszossal pedig a járőrtársa és ő is hallgatta meg részletesen. A másik rendőr azt a tájékoztatást adta, hogy a férfi busszal akart hazamenni, ezért akart a telepre bemenni. Amikor be akart menni, a biztonsági őrök minden ok és előzmény nélkül megverték őt. A rendőrök helyszínre érkezésekor a panaszos arcán már látható horzsolásos sérülés volt. A rendőr a meghallgatása idején annyira emlékezett, hogy panaszos könyökén és két térdén horzsolásos hámsérülés volt, ami a rendőr számára egyértelműen esésből következhetett. Olyan sérülést nem látott, ami esetleg gumibottal vagy más tompatárggyal történő ütésekkel származott volna. Megjegyezte azt is a r. őrmester, hogy 6 éve rendőr és a képzések során látott már gumibottal származó sérülést, amelyet azonban a panaszoson egyáltalán nem tapasztalt, illetve ő sem mutatott ilyen sérülést. Amit megmutatott, az a könyök és két térd, valamint az arcon lévő horzsolásos sérülés volt, amik feltehetően aszfalttól vagy kerítésnek eséstől származhattak. A panaszoson hosszú nadrág és hosszú póló volt, a sérüléseket a kapitányság épületében mutatta meg, oly módon, hogy ruháját felhúzta. A helyszínen csak az arcán lévő sérülésről beszélt.

A rendőr a telepen lévő, általa igazoltatott alkalmazottakat együtt hallgatta meg, akik egybehangzóan elmondták, hogy a panaszos a telep nyitott kapuján be akart menni, ezt ők megakadályozták és kérdésére elmondták, hogy hogyan jut el a pályaudvarra. Mondták, hogy innen nem indulnak már villamosok, ezért távozzon. A panaszos ezután agresszív lett és fenyegetőzni kezdett, egy kukából kivette a szemetet, majd a közlekedő gépkocsi felé dobálta azt, erről fényképfelvételt is készített a rendőr. Azután boros üveget vett ki a kukából és újra be akart menni a telepre, ebben újra megakadályozták. A boros üveget a feje felé emelte és fenyegetően, azt lóbálta a biztonsági őrök felé. A rendőr azt nem tudja, hogy milyen módon tartották kint a telepen kívül a férfit az őrök. Értesítették a rendőrséget, ezek után a panaszos a boros üveget lette pár méterrel arrébb a földre (arról szintén fényképfelvétel készült).

A panaszos ezután elsétált a buszmegállóba és leült, ott vonták intézkedés alá. A panaszoshoz az előállítás során már mentőt kért a rendőr a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra, ahová meg is érkezett. A panaszos kórházba kísérésében részt vevő r. törzsőrmester a kamera felvételekkel kapcsolatban felvette a kapcsolatot a helyszínen a biztonsági őrökkel, akik elmondták: azt

helyszínen visszanézni nem lehet, mivel abba a helyiségbe csak az illetékes személy, akinek kulcsa van, tud bemenni, kimenteni és visszanézni, aki azonban akkor nem dolgozott.

h) A rendőrség továbbította a Testület részére a villamos remíz biztonsági kameráinak 2018. szeptember 8-ai eseménnyel kapcsolatos felvételeinek lefoglalásával kapcsolatos iratokat. Az iratokból kitűnik, hogy a rendőrség által a BKV Zrt.-hez küldött megkeresés alapján nem a megfelelő időpontban rögzített felvételeket mentették ki a kérdéses időpont felvételei pedig már voltak meg. őr

i) A rendőrség továbbította a Testületnek továbbá a helyszínen tartózkodó három másik alkalmazott későbbi tanúkihallgatásáról szóló jegyzőkönyveket.

A szerelőként szolgálatot teljesítő tanú vallomásaiban előadta azt, hogy a panaszos több ízben be akart menni a remíz területére, majd az utcán fel és alá rohangált, közben kiabált telefonba, üvöltözött, illetve a szemetesből elővett különböző tárgyakat és azt dobálta az útra a közlekedő kocsik felé, majd ismét besétált a telepre. Az egyik járőröző biztonsági őr odament hozzá, a panaszos leborult a földre, és az őr a ruhájánál fogva kihúzta a telepről, majd a panaszos felállt és saját lábán kivezették. A panaszos kivett egy üveget a kukából, amivel fenyegette az őr. Az üveget feje fölé emelve hadonászott az őr felé, kb. 3-4 méter távolságból, és fenyegetőzött. Ekkor az őr bement egy részükre fenntartott helyiségbe, ahonnan eljött kezében egy gumibottal, amit a kezében tartott, de nem használta. A panaszos háborgott még kicsit, teljesen összefüggéstelenül morgott valamit, majd lerakta az üveget a kapu mellé és mondta, hogy hívja a rendőrséget. A fenyegetés megszűnt és telefonálni próbált, ekkor a biztonsági őr is hívta a rendőrséget. Amikor megjöttek a rendőrök, a panaszos a kocsiszín oldalán lévő buszmegállóban tartózkodott. A rendőri intézkedés során semmi olyan esemény nem történt, amit felkeltette volna a tanú figyelmét, egy teljesen normális intézkedés volt. Elsőként a panaszossal beszéltek a rendőrök, majd az egyik rendőr igazoltatta és kérdezte ki a dolgozókat. A tanú szerint senki nem bántalmazta a panaszost. A tanú nem ijedt meg a panaszos viselkedése miatt, de ahogy ott ordibált, azért félelmet kiváltott, mert az érezte a tanú, hogy bármi képes lenne.

A vasúti járműszerelőként dolgozó tanú tanúkénti vallomása szerint a panaszos a villamosról való leszállását követően céltalanul mászkált a kocsiszín előtt a járdán, közben a kukából kivett dolgokat, amiket az útra dobált. Később a tanú azt látta, hogy a panaszos a földön ül, telefonnal a kezében. Az őr próbálta a ruhájánál fogva felhúzni és felállítani, miközben húzta kifelé a telepről. Egy idő után a panaszos felállt magától és kiment a kapuig. Artikulálatlanul kiabált, és azt mondta, hogy rendőrt hív, majd telefonálni kezdett, és azt mondta, hogy őt gumibottal megverték. Később a panaszos a kukából kivett egy borosüveget, illetve azt hajtogatta, hogy őt megverték a B. úton és házzszámot kereste. Lement 4-5 házzzal is lejjebb az utcasarokra, miközben az őr is mondta a házzszámot és a kapura is ki van írva. A panaszos az útpadkára leült, amikor a rendőrök kiszálltak, és elsőként őt hallgatták meg. Ez a tanú is úgy nyilatkozott, hogy amikor a panaszos kivett egy üveget a kukából, az egyik biztonsági őr bement az épületbe és kihozott egy gumibotot. A gumibot előtte nem volt nála. Nyilatkozata szerint a panaszost gumibottal nem bántalmazták. Csak annyi történt, hogy az őr a ruhájánál fogva húzta kifelé. A tanú látta a telep biztonsági kamera felvételeit, melyeken az látszott, hogy a panaszos berohan a telepre és a biztonsági őr a kerítés felől szalad utána. Amikor utoléri, hátulról megfogja ruháját, amitől a férfi fenékre ül. A felvételen az is látszódik, amikor a panaszos a kapuban telefonál és az üveg a kezében volt.

A harmadik tanúként kihallgatott személy, aki kocsibeszedőként dolgozott a kocsiszínen, vallomásaiban előadta, hogy a biztonsági őr a panaszos hóna alá nyúlt, úgy kísért le őt a

villamosról. A panaszos furán viselkedett és erősen imbolygott. A biztonsági őr többször kísérte ki a telepről. Amikor kint volt a panaszos a telep előtt, a szemetesből dolgokat vett ki, amiket a kocsik közé dobott. Folyamatosan lement az útestre is, miközben a kocsikat dobálta. Lelépett a buszsávba, majd dobott, aztán megint visszament a kukához és megint dobott. Össze-vissza mászkált az utcán, követni sem lehetett a mozgását. A tanú nem látott olyat, hogy a panaszosnál üveg volt, neki a biztonsági őr mutatott egy üveget, hogy ez volt nála. A panaszos folyamatosan kiabált, azt is mondta, hogy „hívom a zsarukat, mert engem itt megvertek”. A tanú olyat is hallott tőle, hogy „most megyek ópályaudvarra és embert ölni megyek”. A tanú a panaszos viselkedését kiszámíthatatlannak találta. A tanú tudomása szerint bántalmazás nem történt, viszont a panaszos arcán már a villamosról való leszállításakor látott a tanú sérülést (olyan sérülés lehetett, ami esés során keletkezhetett, illetve ruházata is zilált volt, nem volt rendezett). A kikerkező rendőrök segítették fel a panaszoszt, a hóna alá nyúlva.

III.

A panaszos sérelmezte a vagyoniörök, illetve az őt ellátó orvos magatartását. A panasz ezen részei vonatkozásában a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

1) A Testület hatáskörét az Rtv. szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panaszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is csak azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel annak vizsgálatára, hogy a vagyoniörök követtek-e el, és ha igen, milyen bűncselekményt. Az elévülési időn belül a panaszos élhet feljelentéssel, amit egyébként az iratok

alapján meg is tett a villamos remíz jelenlevő dolgozói ellen, ami alapján a rendőrség mint nyomozó hatóság a Be. szerint jár el.

Annak vonatkozásában, hogy csak a panaszos ellen indult büntetőeljárás, a vagyonőrökkel szemben nem, büntetőeljárás kérdés, amit kizárólag a Be. rendelkezései szerint lehet megítélni.

2) A Testület hatáskörére vonatkozó szabályok szerint nem rendelkezik továbbá hatáskörrel annak megítélésére sem, hogy az orvos milyen szakmai utasítások és normák alapján járt el, illetve azoknak hogyan tett eleget.

A Testületnek az idézett jogszabályi előírások alapján nincs hatásköre a felsorolt panaszrészek megítélésére.

IV.

A panaszos sérelmezte az előállítást, valamint a rendőri intézkedés részrehajló jellegét. A Testület a panaszbeadvány, valamint a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének IV. cikke szerint személyi szabadsághoz való jogát, a XX. cikkében írt testi egészséghez való jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, illetve az Alaptörvény XV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

A panaszbeadvány mindössze azt tartalmazza, hogy négy biztonsági őr megtámadta, bántalmazta a panaszost, később pedig ő értesítette a rendőrséget. A kikerülő rendőrök előállították a panaszost, garázdaság miatt.

A rendőrségi dokumentumokból megállapítható, hogy a villamos garázstelep egyik dolgozójától érkezett bejelentés, miszerint egy férfi fenyegetőzik, be akar menni a területre. A TIK küldése alapján jelentek meg a rendőrök a helyszínen és vonták intézkedés alá a panaszost, illetve az ott dolgozó négy férfit.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. a) és 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, illetve szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 13. §-a szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a továbbá az alábbiak szerint rendelkezik. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. Ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és – szükség esetén – a helyszín biztosítása iránt.

A Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezés hívható fel a panaszügyben. A Btk. 339. §-ának (1) bekezdése továbbá szubszidiárius tényállásként határozza meg a garázdaság bűncselekményét: amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az követi el a bűncselekmény vétségi alakzatát, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérésre hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen a segélyhívó számra tett bejelentésben előadottak felvethették a fent megjelölt jogellenes cselekmény (garázdaság) – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmények elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérés bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta a panaszos elfogását, azt követő előállítását, illetve előállítása időtartamát.

a) A panaszos elfogása, illetve előállítása valamennyi rendőrségi dokumentum szerint az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján történt. A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget: tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont elfogását, illetve előállítását.

A rendőrség szerint a panaszos a Btk. 339. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségét követte el. Tekintettel arra, hogy szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérésre hivatkoztak, a Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése alapján a tettenérés helye szerint illetékes szervhez, a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra állították elő.

A hivatkozott elfogási, előállítási okkal kapcsolatban a Testület az alábbiakat rögzíti. Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozott-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvitel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj folyamatos szemmel tartása és megszakítás nélküli üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. 273. §-a alapján a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni, vagy ha erre nincs módja, a rendőrséget tájékoztatni. A korábbi Be. kommentárja szerint tettenérésnek minősül, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, úgyszintén az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy üldözés során elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. oldal].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH 2013. B.13.). A Kúria magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az elkövetőt elfogó, visszatartó személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az elfogás, visszatartás fizikai ráhatást jelent, éppen ezért különösen vizsgálendő, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az idővesztés nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria idézett magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a folyamatosság, a megszakítás nélkülség mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az

elkövető fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Mint hogy az előállítás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdése szerinti – azaz kötelező – szabadságelvonás feltételeként a törvény megfogalmaz.

A helyszínen meghallgatott négy dolgozótól származó információk alapján a panaszos szemetesből kiszedett tárgyakkal dobálta az utcán közlekedő járműveket, illetve egy üveggel fenyegetően lépett fel az egyik vagyonőrrel szemben, közben hangosan kiabált, és szitkozódott felé. A rendőrök által a helyszínen elsődlegesen meghallgatott tanúk vallomása, a helyszínen tapasztalt körülmények alapján a panaszos kihívóan közösségellenes, kihívóan közösségellenes magatartást tanúsított, ami alkalmas volt arra, hogy (legalább is) az egyik vagyonőrben félelmet keltsen.

A Testület, anélkül, hogy panaszos cselekményét megítélné, és minősítené – hiszen az hatáskörén kívül esik – úgy értékelte, hogy a rendőrök az elsődlegesen rendelkezésükre álló adatok alapján indokoltan döntöttek a panaszos elfogásáról, és azt követő előállításáról.

Tekintettel arra, hogy a bejelentőt is meghallgatták a helyszínen a rendőrök, megvalósult az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti előállítási ok: teljesült a tettenéréshez szükséges „folyamatosság” (a szemtanú jelenlétében történt a cselekmény, aki számot adott később a rendőrségnek a helyszínen a történetekről).

A Testület megítélése szerint a panaszos elfogása és azt követő előállítása jogszerűen és indokoltan történt, amellyel a panaszos személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség.

b) A panaszos előállításának időtartama kapcsán az alábbi megállapításokat tette a Testület.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) és (4) bekezdése rendelkezik az előállítás időtartamáról. Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart. Ha az előállítás időtartamának az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerinti meghosszabbítása válik szükségessé, ennek tényét és időtartamát a fogvatartottal – a személyi szabadság korlátozása 8. órájának lejártát megelőzően – szóban közölni kell, és a meghosszabbítás tényét, okát, időtartamát, illetve annak közlését az előállításról készített jelentésben, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, az engedélyezésre jogosult vezető aláírásával együtt fel kell tüntetni.

Az Rtv. említett rendelkezése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás időtartamot, amit indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órával hosszabbítani lehet. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésében meghatározott arányossági követelmény is (a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával).

A Testület kifejezetten kérte, hogy a rendőrség tételesen, az időpontok feltüntetése mellett jelölje meg, hogy a panaszos előállításának időtartama alatt milyen, az ő személyét is érintő eljárási cselekmények. A rendőrségi iratok szerint a panaszos előállítása 2018. szeptember 8-án 0 óra 59 perctől 8 óra 30 percig tartott, azaz annak időtartama 7 óra 31 perc volt. A járőrök 0 óra 59 perckor kezdték meg a helyszínen az intézkedést, majd 1 óra 14 perckor beszállították a panaszost a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra, az értesített mentőszolgálat 1 óra 33 perckor érkezett meg, onnan a panaszost a kórházba szállították. Vizsgálatát követően, 2 óra 53 perckor szállították vissza a rendőrség épületébe, ott 3 óra 30 perckor befogadták az előállító helyiségbe. 5 óra 59 perckor kapott a panaszos élelmet. Egy dolgozót hallgattak ki aznap tanúként, akinek kihallgatása 2 óra 10 perctől 2 óra 28 percig tartott.

A panaszos gyanúsított kihallgatása a rendőrségi dokumentumok szerint szabadítását (8 óra 30 perc) követően történt, 9 óra 1 perc és 9 óra 13 perc között. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Testület megállapította, hogy az előállítás nem a 8 óra 30 perckor történt szabadításig tartott. Ezt követően is rendelkezésre kellett állnia ugyanis a panaszosnak, mivel a kihallgatását, (feltehetően a bünygyi nyilvántartásba vételt is) foganatosítani kellett a tényállás mielőbbi tisztázása érdekében. Arról sincs adat továbbá, hogy 8 óra 30 percet követően a panaszos szabadon mozoghatott, illetve nem döntött a rendőrség arról sem, hogy a panaszos szabadon bocsátása mellett őt későbbi időpontban történő kihallgatásra idézik be. Arra vonatkozóan továbbá nincs adat, hogy a panaszos őrizetbe vételét elrendelte a bünygyi hatóság. Mindezek alapján a Testület úgy értékelte, hogy valójában a panaszos kihallgatását is az előállítás időtartama alatt foganatosították. A Testület – figyelemmel a panaszos személyét érintő eljárási cselekmények foganatosítására, valamint arra, hogy a rendőrség hivatkozása (és a tanúk nyilatkozata) szerint a panaszos ittas állapotban volt, és az idő múlásával lehetett őt kihallgatni – az előállítás időtartamát nem találta aránytalannak.

Felhívja a figyelmet ugyanakkor arra, hogy – mivel álláspontja szerint a panaszos gyanúsított kihallgatása egyértelműen az előállítás időtartama alatt történt – a rendőrség részéről mulasztás valósult meg. Az előállítás időtartama meghaladta a törvényi 8 órát, viszont a rendőrség nem tett eleget a dokumentációs kötelezettségének: az előállítás időtartamáról szóló igazoláson az előállítás záró időpontjaként a 8 óra 30 perc szerepel, az időtartam meghosszabbítására vonatkozó közlés megtörténteire nincs utalás, valamint a meghosszabbítás oka nincs feltüntetve. Az előállítás időtartama meghosszabbításának ténye, oka, időtartama, illetve annak közlése az előállításról készített jelentésben nem szerepel. **Az alakiság követelményének megsértése miatt a Testület megállapítja a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.**

Összefoglalóan a Testület álláspontja szerint a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján a vizsgált ügyben fennállt, az előállítással jogszerűen korlátozta a rendőrség a panaszos személyes szabadsághoz való jogát. A fentebb említett dokumentáció elmaradása miatt ugyanakkor sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjoga. A jogsérelem mértékét azonban – figyelemmel az eset összes körülményére – csekély mértékűnek értékelte.

3) A panaszos kifejezetten nem sérelmezte a rendőrség intézkedését az egészségügyi állapotát illetően, azonban a Testület felhívja az alábbiakra a figyelmet.

A rendőrségi dokumentumok egybevágóan abban, hogy a panaszosnak sérülései keletkeztek – már a rendőri intézkedést megelőzően. (Ennek pontos keletkezési idejét illetően eltérő információk vannak: van olyan tanúvallomás, amely szerint a panaszos arcsérülése már a villamosról való leszállítása során megvolt, illetve ennek a panaszos feljelentése alapján megindult büntetőeljárásban lehet jelentősége, amelynek megítélése azonban – az Állásfoglalás III. részében kifejtettek szerint – a Testület hatáskörén kívül esik.)

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során – egyebek mellett – a testi épséghez fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A 18. § (1) bekezdése előírja, hogy a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni. A Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (7) bekezdése szerint továbbá elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyértelműen úgy foglalt állást, hogy a rendőrség a panaszos testi egészséghez való jogát nem sértette, mivel eleget tett a fentebb hivatkozott törvényi kötelezettségének.

4) A panaszbeadvány szerint a rendőrség „a biztonsági őrköt nem zárta el, ellenük nem indult büntetőeljárás, csak a panaszos ellen”. Ezt a panaszrész abból a szempontból vizsgálta a Testület, hogy a sérelmezett rendőri intézkedés részrehajló jellegét vizsgálta.

A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság vezetője szerint a rendőrök intézkedése maximálisan megfelelt az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése szerinti elfogulatlan intézkedés követelményének: mindent elkövettek annak érdekében, hogy tárgyilagosan, objektív adatok alapján ítélik meg a szituációt. Ennek során azonban csak olyan adatokat tudtak megállapítani, ami a panaszossal szembeni állításokat támasztotta alá, míg az általa elmondottak valóságára nem utalt semmi.

Az Rtv. említett 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélkülség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

Jelen ügyben a Testület – a rendelkezésre álló információk alapján – nem talált olyan körülményt, ami alapján a pártatlan eljárási módra lehetne következtetni, vagy ami alapján a panaszos hátrányos megkülönböztetésben részesült volna. A részrehajlásmentes ügyintézés követelménye vonatkozásában alapjogi sérelem nem történt. A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedés nem ütközött az Alaptörvényben rögzített diszkrimináció tilalmába.

A Testület ezen a ponton is utal azonban arra, hogy csak az Rtv. szerinti rendőri intézkedések jogszerűségét ítélni meg, annak vonatkozásában nem foglalhat állást, hogy a panaszos

sérelmére követtek-e el a villamos garázstelep dolgozói bűncselekményt, illetve a sérülések minőségének és eredetének vizsgálatára nem terjed ki hatásköre.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszolt esetben a rendőrségnek (a közrend védelme érdekében) intézkedési kötelezettsége keletkezett, amely által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszos elfogása és azt követő előállítását jogszerű és indokolt volt, amivel a rendőrség jogszerűen korlátozta a személyi szabadsághoz való jogát. A 8 órán túli előállítás meghosszabbításának dokumentációs hiányossága miatt viszont csekély mértékben sérült a tisztességes eljáráshoz való alapjoga. A Testület ugyanakkor nem talált olyan körülményt, ami alapján a pártatlan rendőri intézkedésre lehetett volna következtetni, ezért megállapítása szerint a panaszolt rendőri intézkedések nem ütköztek a diszkrimináció tilalmába.

A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel a Testület – az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2019. április 4.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag helyett
dr. Lukács Tamás elnök

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag